

DROMEN EEN RUSSISCHE LENTE WINT VLADIMIR POETIN

Humo - 13 Mei 2014
Pagina 10

DE EUROPESE VERKIEZINGEN? Terwijl de relatie tussen de EU en Rusland ernstig bekoeld is vanwege de crisis in Oekraïne, maken het Kremlin en de Europese extreemrechtse partijen elkaar het hof. De laatste peilingen voorspellen een goede score voor Poetins nieuwe neonazistische vrienden bij de komende Europese verkiezingen. In Moskou droomt ...

DE EUROPESE VERKIEZINGEN?

Terwijl de relatie tussen de EU en Rusland ernstig bekoeld is vanwege de crisis in Oekraïne, maken het Kremlin en de Europese extreemrechtse partijen elkaar het hof. De laatste peilingen voorspellen een goede score voor Poetins nieuwe neonazistische vrienden bij de komende Europese verkiezingen. In Moskou droomt men van een 'Russische Lente' in Europa.

Afgelopen vrijdag vierde Rusland, net als elk jaar op 9 mei, Den' Pobedy. Op die Dag van de Overwinning op het Fascisme herdenken de Russen de ondertekening van de capitulatie van nazi-Duitsland in het Berlijnse hoofdkwartier van het Rode Leger, 69 jaar geleden. Het is misschien wel de belangrijkste feestdag in het land dat als geen ander de herinnering aan de oorlogsellende, die aan meer dan 20 miljoen Sovjetsoldaten en -burgers het leven kostte, levend weet te houden.

Nochtans was het feest in de jaren 90 op zijn retour: toenmalig president Boris Jeltsin vond het niet meer gepast om in het nieuwe, liberale Rusland de verworvenheden van generalissimo en massamoordenaar Jozef Stalin zo dik in de verf te zetten. Maar Vladimir Poetin zorgde ervoor dat de vaderlandslievende massaviering in al haar bombast terugkeerde, compleet met kilometerslange militaire parades over het Rode Plein, wapperende rode Sovjetvlaggen en uit luidsprekers knallende patriotische marsen. Traditiegetrouw worden daarbij ook Sint-Jorislintjes uitgedeeld de door Stalin ingevoerde eretekens die de strijd tegen het fascisme symboliseren.

Sinds de crisis in Oekraïne lijkt het in Rusland, de Krim en de oostelijke Oekraïense provincies elke dag 9 mei. De zwart-oranje lintjes zijn alomtegenwoordig op straat, op het internet en in de televisiejournals. Ze worden gedragen door Oekraïense proRussische betogers en hun sympathisanten, deze keer als symbool van de strijd tegen de 21ste-eeuwse fascistische vijand van Rusland: de prowesterse coupregering in Kiev. Die kwam afgelopen februari aan de macht toen de corrupte president Viktor Janoekovitsj na maanden van straatprotesten naar Rusland verkaste.

De Russische verdachtmakingen tegenover het interimregime in Kiev zijn niet helemaal ongegrond: leden van de extreemrechtse en russofobe Svoboda-partij bekleden ministerposten en andere sleutelposities, terwijl de met nazistische tatoeages getooide straatvechters van Pravy Sektor (Rechtse Sector) de controle op straat naar zich toe hebben getrokken. Ondertussen heeft de propagandamachine van het Kremlin een hysterische angst voor fascisten ontketend onder de pro-Russische bevolking. Dat heeft al geleid tot de succesvolle afscheuring van de Krim en een gewelddadige contrarevolutie in het oosten en zuiden van het land.

Maar hoe geloofwaardig is de Russische waarschuwing voor de vermeende bruine golf die Europa vanuit Oekraïne zal overspoelen? En hoe serieus moeten we Poetin nemen als die ons wil doen geloven dat hij het Europese continent als een nieuwe Stalin - opnieuw zal moeten redden van het dreigende fascistische gevaar? In werkelijkheid houdt de Russische president er namelijk zelf extreemrechtse vrienden op na.

Poetin omringt zich al jaren met ultranationalistische en reactionaire figuren, van wie sommigen zelfs zijn belangrijkste politieke souffleurs zijn geworden. Voormalig NAVO-ambassadeur, medeoprichter van de rabiaat nationalistische Rodina-partij en huidig vicepremier Dmitri Rogozin, bekend om zijn extreemrechtse sympathieën en vriendschap met Marine Le Pen, is er zo eentje.

En dan is er nog Aleksandr Doegin, de zelfverklaarde ideoloog van het eurazianisme, een antiwesterse geopolitieke doctrine die naar Russische hegemonie op het Euraziatische continent streeft. Doegin, die onder meer Sergej Narysjkin, de voorzitter van de Doema (het Russische parlement), adviseert en als de officiële ideoloog van de Poetin-partij Verenigd Rusland beschouwd wordt, onderhoudt nauwe banden met een heleboel gewelddadige rechtse extremisten in Europa, onder wie de leiders van de Hongaarse Jobbik-partij en de Griekse Gouden Dageraad. Doegin was ook dik met de Belgische ex-Waffen-SS'er Jean-François Thiriart en de Brusselse neofascist Robert Steuckers, die samen met de Schaarbeekse politiecommissaris en latere Vlaams Belanger Johan Demol deel heeft uitgemaakt van de extreemrechtse privé-militie Front de la Jeunesse.

BEESTACHTIGE SCHEDELS

Poetins adviseurs hebben de laatste jaren de weg geplaveid voor nauwere banden tussen het Kremlin en Europees extreemrechts. Zo'n pro-Russisch extreemrechts blok zou zo een nieuwe oostwaartse uitbreiding van de Europese Unie kunnen verhinderen en verdere sancties tegen Rusland kunnen tegenhouden. Omgekeerd wordt Ruslands groeiende assertiviteit en antiwesterse houding

door de ultranationalistische en eurosceptische partijen op bewondering onthaald. Zij zien in Poetin een machtige bondgenoot bij het slopen van de Europese Unie.

Zo is het Hongaarse Jobbik de laatste jaren in pro-Russisch vaarwater beland. De partij is sinds de parlementsverkiezingen van april met bijna 21 procent van de stemmen de succesvolste fascistische formatie binnen de EU. De politieke wortels van Jobbik gaan terug tot de Pijlkruisers, een met Hitler collaborerende nationaalsocialistische partij die 38.000 Joden en 28.000 Roma vermoordde, en nog eens 800.000 Joden naar Auschwitz stuurde. Vandaag lopen Jobbik-aanhangers ongemoeid rond in nazi-uniformen en met Pijlkruiservlaggen. De partij is uitgesproken antisemitisch, homofoob en antiRoma en beschikt over een inmiddels verboden, maar nog steeds actieve paramilitaire vleugel: de Magyar Gárda. Die Hongaarse Garde bestaat uit zwarthemden die hun vreemdelingenhaat vooral botvieren op Romazigeuners.

Vorig jaar in mei werden partijleider Gábor Vona en Europarlementslid Béla Kovács uitgenodigd in Moskou om met Russische Doemaleden van gedachten te wisselen en deel te nemen aan een rondetafelgesprek met Doegin als moderator. Op die gelegenheid noemde Vona de EU een 'bedrieglijke organisatie': hij vond dat Hongarije uit de EU moest stappen om zich aan te sluiten bij de Euraziatische Unie, Poetins tegenhanger van de EU die in 2015 van start moet gaan. Na afloop concludeerde het tweetal tevreden dat 'de Russische leiders Jobbik als een bondgenoot beschouwen'.

Jobbik was in de beginjaren anders nog flink anti-Russisch. Maar de partij keerde haar kar nadat volgens geruchten die in Hongarije de ronde doen de partijkas was volgestroomd met roebels. Nu is het 'decadente westerse liberalisme' de belangrijkste vijand, naast de Joden, Roma en homo's.

In Hongarije zijn het overigens niet alleen de meest extreme partijen die fascistische denkbeelden koesteren. De prominente opiniemaker Zsolt Bayer, één van de oprichters van de huidige centrumrechtse regeringspartij Fidesz van premier Viktor Orbán, komt geregeld in het nieuws met racistische uitspraken. Zo vertelde hij enige jaren geleden dat 'iedereen die met zijn auto over een zigeunerkind rijdt, correct handelt als hij er niet aan denkt om te stoppen, maar gas bijgeeft'. En na een steekpartij begin vorig jaar waarbij zigeuners zouden zijn betrokken geweest, schreef Bayer in de krant: 'Een aanzienlijk deel van de Roma is niet geschikt om met ons samen te leven. (...) Deze Roma zijn beesten, en ze gedragen zich als beesten. (...) Ze zijn niet in staat tot menselijke communicatie. Uit hun beestachtige schedels stromen onverstaanbare geluiden. (...) Deze beesten zouden niet mogen bestaan. Op geen enkele manier. Dit moet worden opgelost onmiddellijk en op welke manier dan ook.'

PUTIN? BRILLIANT

Ook in Bulgarije is ultrarechts voor de lokroep van het Kremlin gevallen. Uit WikiLeaks-documenten blijkt dat de Bulgaarse Ataka-partij al in 2005 nauwe banden onderhield met de Russische ambassade in dat land, waarmee de hardnekkige geruchten over Russische overheidsfinanciering alleen maar geloofwaardiger zijn geworden.

De 'Nationale Aanvalsunie' Ataka is een alliantie van drie racistische en neofascistische partijtjes onder leiding van tv-coryfee Volen Siderov. De partij profileert zich vooral door haat te zaaien tegen de Roma en de Turkse minderheid, terwijl haar aanhangers de xenofobie in de praktijk omzetten door racistische aanvallen op zigeuners en moskeegangers, waarbij al doden en gewonden zijn gevallen.

De partij bezet bijna 10 procent van de Bulgaarse parlementszetels en heeft twee vertegenwoordigers in het Europese parlement. Bovendien is de huidige technocratische minderheidsregering afhankelijk van de gedoogsteun van Ataka. De laatste maanden dreigt de partij van Siderov, die in 2012 nog was uitgenodigd om de 60ste verjaardag van Poetin in Moskou te komen vieren, ermee om de regering te laten vallen als het de Europese sancties tegen Rusland steunt. Hij hield twee maanden geleden ook een pleidooi voor de erkenning van het Krimreferendum, met een spandoek waarop stond: 'Nee tegen EU homoseksualiteit, Moeder Rusland heeft ons bevrijd'.

Begin april werd in Moskou de rode loper uitgerold voor nóg een vurige pleitbezorgster van het Krim-referendum: Marine Le Pen van het Front National, dat de grootste Franse partij dreigt te worden bij de Europese verkiezingen. De sterke vrouw van Frans extreemrechts had net als tien maanden eerder een ontmoeting met Doemavoorzitter Narysjkin en haar vriend vicepremier Rogozin, die inmiddels op de westerse sanctielijst staan. Tegenover de pers gaf Le Pen haar goedkeuring aan de Russische annexatie van de Krim en beschuldigde ze de EU ervan een nieuwe Koude Oorlog tegen Rusland te hebben ontketend. Ze werd daar later in bijgetreden door de Nederlandse islamofob Geert Wilders en de leider van de Britse eurosceptici Nigel Farage. 'De EU heeft bloed aan haar handen in Oekraïne,' zei die laatste. Hoewel hij de annexatie op zich afkeurde, is Vladimir Poetin wat hem betreft 'de wereldleider die ik het meest bewonder. Brilliant'.

STAALPACT

De grootste heldenstatus lijkt de Russische president te genieten in het van ultrarechtse partijtjes krioelende Italië. Vooral de antihomowetten waren een regelrechte hit bij neofascistische partijen als Fronte Nazionale, dat vorig jaar uit pure bewondering

voor Poetins 'moedige stellingname tegen de machtige homolobby' half Rome vol plakke met posters: een foto van Poetin met een Russische legerbontmuts en de tekst 'Io sto con Putin!' 'Ik ben het eens met Poetin!'

Het racistische en antiwesterse Forza Nuova ziet in Poetin dan weer een gedroomde bondgenoot in de strijd tegen de verfoeide EU. Toen de Russische president afgelopen november in Italië was om de nieuwe paus te ontmoeten, liepen FN-militanten rond met spandoeken: 'Poetin, vernietig het Europa van de technocraten!'

En ook de voormalige Italiaanse regeringspartij Lega Nord profileert zich sinds kort als een pro-Russische stem in Europa. 'Leve het referendum op de Krim! Leve de vrije keuze van het volk!' verkondigde Matteo Salvini van de separatistische partij afgelopen maart. Salvini was eind vorig jaar de gastheer van een Europees extreemrechts congres in Turijn, waar naast VB'er Gerolf Annemans en Geert Wilders ook vertegenwoordigers van de Oostenrijkse Vrijheidspartij FPÖ en het Franse Front National aanwezig waren. Special guest was de Siberiër Viktor Zoebarev, een exponent van de Poetin-partij Verenigd Rusland, die met zijn Europese collega's zijn visie op familiewaarden, patriottisme, religie en immigratie deelde.

1 OP DE 5

In oktober van dit jaar zal een brede selectie van Europees extreemrechts samenkomen in Sint-Petersburg voor het Russisch Nationaal Forum, dat georganiseerd wordt door de met het Kremlin gelieerde ultranationalistische Rodina-partij. Zijn uitgenodigd: leidende figuren van Jobbik, Gouden Dageraad, FPÖ en Front National stuk voor stuk partijen die volgens de peilingen goed zullen scoren bij de komende Europese verkiezingen. Volgens de website PollWatch 2014, die alle recente peilingen samenbrengt, zouden extreemrechtse en rechts-populistische partijen samen minstens 70 zetels halen, waarmee ze groter dreigen te worden dan de liberale fractie van Guy Verhofstadt. Sommigen vrezen zelfs dat een vijfde van alle stemmen naar partijen zal gaan die de EU willen afschaffen.

De wederzijdse affiniteit tussen Rusland en Europees extreemrechts bleek overigens al in maart tijdens het Krim-referendum, toen op uitnodiging van Moskou een brede selectie van vooral neofascistische Europese politici opgetrommeld werd om de volksstemming van legitimiteit te voorzien. Onder de 'onafhankelijke' waarnemers bevonden zich leden van onder meer Ataka, Jobbik, FN, Lega Nord, en ook de VB'ers Jan Penris, Christian Verougstraete en Frank Creyelman. De organisatie van de waarnemersmissie was toevertrouwd aan de 'ngo' Eurasian Observatory for Democracy & Elections (EODE) van Luc Michel, een Belgische fascist en de voormalige secretaris van nazicollaborateur Thiriart.

THE RUSSIAN CONNECTION

Het Kremlin lijkt zijn geld dus te hebben ingezet op Europees extreemrechts. De in Boedapest gevestigde denktank Political Capital Institute schreef in maart in zijn rapport 'The Russian Connection' dat het aanwijzingen ziet dat het Kremlin pro-Russische 'partijfamilies' probeert op te zetten in Europa om zo de interne Europese politiek te kunnen beïnvloeden. Door de grote verschillen tussen pakweg de neonazi's en de eurosceptische rechtspopulisten, of de antisemieten van Jobbik en Israël-knuffelaar Wilders, zal een eengemaakt blok weliswaar niet meteen voor morgen zijn. Maar hoe groter extreemrechts in Europa wordt, hoe meer de EU zal worden verzwakt. En dat zal alvast de eventuele toetreding van landen uit de Russische invloedssfeer zoals Oekraïne, Moldavië en Servië bijzonder moeilijk maken.

Tegelijkertijd zien de extreemrechtse partijen, met hun conservatieve, nationalistische en homofobe partijprogramma's, in Poetin een natuurlijke en strategische bondgenoot, die bewonderd wordt om zijn autoritaire regeerstijl, het verwerpen van westerse liberale waarden en zijn brutale optreden in Oekraïne.

De Russische krant Izvestia, de vroegere officiële spreekbuis van de Sovjetregering die tegenwoordig in handen is van een vertrouweling van Poetin, schreef begin april dat de Europese vrienden van Rusland zoals Le Pen, Gábor Vona en de Ataka-partij - 'allemaal eensgezind en enthousiast hun steun hebben betuigd aan het zelfbeschikkingsrecht van de Krim en ook aan de 'Russische Lente' als begin van een conservatieve contrarevolutie'.

Volgens de Kremlin-gezinde krant is het niet meer dan normaal dat er 'een groei van conservatieve opvattingen in de Europese samenleving' is. 'De dictatuur van de minderheden laat in het Westen geen plaats meer voor traditie en heeft de morele waarden verwrongen. Wie in Europa normaal wil leven wordt het voorwerp van vervolging.'

DMITRI ROGOZIN

MARINE LE PEN

ALEKSANDR DOEGIN

GABOR VONA

JOHAN DEMOL

De belangrijkste politieke souffleurs van Poetin zijn ultranationalistische en reactionaire figuren, zoals vicepremier Dmitri Rogozin, bekend om zijn extreemrechtse sympathieën en zijn vriendschap met Marine Le Pen.

De extreemrechtse partijen, met hun conservatieve, nationalistische en homofobe partijprogramma's, zien in Poetin een natuurlijke bondgenoot

ZSOLT BAYER

GEROLF ANNEMANS

GEERT WILDERS

JAN PENRIS

FRANK CREYELMAN

CRISTIAN VEROUGSDTRAETRAETE

LUC MICHEL

Er wordt gevreesd dat een vijfde van alle stemmen bij de komende Europese verkiezingen naar partijen zal gaan die de EU willen afschaffen

Om het Krim-referendum van legitimiteit te voorzien trommelde het Kremlin een brede selectie van vooral neofascistische Europese politici op, met onder meer de VB'ers Jan Penris, Christian Verougstraete en Frank Creyelman.

salvatore di rosa

Copyright © 2014 De Vijver Media. Alle rechten voorbehouden